

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

referitoare la cererea de suspendare a acțiunii
articolului 16 alin. (2) lit. e) din Codul electoral

(sesizarea nr. 211a/2023)

CHIȘINĂU

28 septembrie 2023

DECIZIE REFERITOARE LA CEREREA DE SUSPENDARE ACȚIUNII
ARTICOLULUI 16 ALIN. (2) LIT. E) DIN CODUL ELECTORAL

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Nicolae ROȘCA, *Președinte*,
dnei Domnica MANOLE,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Cristina Chihai, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 26 septembrie 2023,
Examinând *prima facie* sesizarea menționată,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând în camera de consiliu,

C O N S T A T Ă

1. La originea cauzei se află o sesizare depusă la Curtea Constituțională pe 26 septembrie 2023, în baza articolelor 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, 25 lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, de către dna Marina Tauber, dl Vadim Fotescu, dl Petru Jardan, dna Reghina Apostolova și dl Denis Ulanov, deputați în Parlamentul Republicii Moldova.

2. Curtea observă că autorii sesizării îi solicită Curții să verifice constituționalitatea articolului 16 alin. (2) lit. e) din Codul electoral.

3. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul electoral, ține de competența Curții Constituționale.

4. În esență, prevederile contestate stabilesc că nu pot fi alese persoanele care, la data pronunțării hotărârii Curții Constituționale privind declararea neconstituționalității unui partid politic, dețineau calitatea de membru al organului executiv al partidului politic declarat neconstituțional, precum și persoanele care ocupau funcții electiv din partea partidului politic declarat neconstituțional, pe o perioadă de 5 ani de la data pronunțării hotărârii Curții Constituționale.

5. Autorii sesizării îi solicită Curții să suspende acțiunea normei contestate în baza articolelor 25¹ alin. (2) din Legea nr. 317 din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională și 7¹ din Codul jurisdicției constituționale.

6. Autorii notează că, la 4 iulie 2023, Comisia Electorală Centrală a stabilit că alegerile locale generale vor avea loc pe 5 noiembrie 2023 (a se vedea hotărârea Comisiei nr. 1108 din 4 iulie 2023). Comisia a notat că hotărârea sa va intra în vigoare pe 7 august 2023. Autorii subliniază că din 7 august 2023, data intrării în vigoare a hotărârii Comisiei Electorale Centrale în discuție, a început perioada electorală, care include toate procesele stabilite de Codul electoral, de exemplu, constituirea organelor

DECIZIE REFERITOARE LA CEREREA DE SUSPENDARE ACȚIUNII
ARTICOLULUI 16 ALIN. (2) LIT. E) DIN CODUL ELECTORAL

electorale, desemnarea candidaților, înregistrarea candidaților, campania electorală etc. Norma contestată a fost adoptată după anunțarea datei alegerilor locale generale și a intrat în vigoare anterior perioadei desemnării candidaților la alegeri. Interdicția stabilită de norma contestată împiedică mai multe persoane afiliate partidului politic declarat neconstituțional să candideze la alegeri. O eventuală declarare a neconstituționalității prevederilor contestate după finalizarea procedurilor de desemnare și înregistrare a candidaților la alegerile locale generale va fi lipsită de efecte juridice, de vreme ce persoanele în discuție nu vor mai putea fi restabilite în drepturile electorale afectate, consecințele fiind iremediabile.

7. În acest sens, autorii fac trimitere la Decizia nr. 144 din 24 septembrie 2021, în care Curtea Constituțională a decis să suspende acțiunea unor prevederi care reglementau procese în desfășurare pentru a da efectivitate hotărârii sale.

8. Curtea reține că poate suspenda acțiunea actelor normative prevăzute la articolele 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, 4 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 4 alin. (1) lit. a) din Codul jurisdicției constituționale, sesizate în modul corespunzător la Curtea Constituțională, care afectează sau se referă la domeniile stabilite la articolul 25¹ alin. (2) din Legea citată și articolul 7¹ alin. (2) din Codul menționat.

9. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că în cazul în care autorul unei sesizări invocă riscul afectării unui domeniu prevăzut de articolul 25¹ alin. (2) pct. 1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și de articolul 7¹ alin. (2) pct. 1) din Codul jurisdicției constituționale trebuie aduse argumente privind intensitatea și posibilele prejudicii și consecințe negative iminente și ireparabile ale riscului (DCC nr. 14 din 7 februarie 2022, § 13).

10. Examinând *prima facie* sesizarea respectivă în partea ce ține de dispunerea suspendării, Curtea reține că argumentul principal avansat de autorii acesteia constă în faptul că o eventuală soluție de neconstituționalitate pronunțată de Curte posterior perioadei în care pot fi înaintați candidați la alegerile locale din 5 noiembrie 2023 nu le va garanta persoanelor vizate de prevederile contestate dreptul de a fi alese, protejat de articolul 38 alin. (3) din Constituție.

11. Curtea observă că, potrivit articolului 38 alin. (3) din Constituție, dreptul de a fi aleși le este garantat cetățenilor cu drept de vot, în condițiile legii, și presupune, între altele, desemnarea și înregistrarea candidaților de către organele electorale.

12. Curtea reține că această sesizare a fost depusă în perioada înregistrării candidaților la alegerile locale generale, care vor avea loc pe data de 5 noiembrie 2023. Astfel, în eventualitatea în care va declara neconstituțional articolul 16 alin. (2) lit. e) din Codul electoral, fără a suspenda acțiunea prevederii contestate, hotărârea sa va fi lipsită de efectivitate, dat fiind caracterul ei *ex nunc* obișnuit.

DECIZIE REFERITOARE LA CEREREA DE SUSPENDARE ACȚIUNII
ARTICOLULUI 16 ALIN. (2) LIT. E) DIN CODUL ELECTORAL

Din aceste considerente, în baza articolului 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, articolului 25¹ din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 6, 7¹, 61 și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE

1. *Se admite* cererea de suspendare a acțiunii articolului 16 alin. (2) lit. e) din Codul electoral, formulată de către dna Marina Tauber, dl Vadim Fotescu, dl Petru Jardan, dna Reghina Apostolova și dl Denis Ulanov, deputați în Parlamentul Republicii Moldova.

2. *Se suspendă* acțiunea articolului 16 alin. (2) lit. e) din Codul electoral, până la soluționarea cauzei în fond.

3. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Nicolae ROȘCA

Chișinău, 28 septembrie 2023
DCC nr. 122
Dosarul nr. 211a/2023